

APUKÁLIS VISZONYOK

Az évmélyi homály, mint valami Jókai-mellékszereplő. Ejtsd: *homáli* – kisebb gróf, esetleg báró, hat-hét falu, egyetlen, de masszív kastély. Termeiben történetünk idején gyerekhúgy-, töltetlen savanyú- és foszforszag.

A szemcsés, ugrándozó, fekete-fehér álomban J. Tibike, kilencéves állami gondozott a Tömpemizséri Szamuely Tibor Nevelőotthon fenyőfa-ünnepségén a község és az intézet teljes vezetősége előtt helyéről felszökken, köröz egyet a magasban, csillagszórójával a csúcsdísz ötágú csillagát meglegyinti, majd a volt bálterem – a vastag cigarettafüst miatt óvatlanul kinyitott – ablakán nyom nélkül kirepül.

Hogy mely évben repül ki, az a mennybolt magasából nem túl lényeges, a keresztre feszített Jézus születése utáni huszadik évszázad második fele az idő, a hely pedig a „Kárpát”-nak nevezett medence, ami az angyalok GPS-én többnyire megtalálható, igaz, ötvenéves frissítésben.

A döbönt csendet fergeteges taps, majd döbönt

csend váltja fel, melyben nyugtatólag hatnak a községi párttitkár egyszerű, bölcs szavai, ki utasítja a szak személyzetet, hogy hozzák be azt a kis cigánygyereket, te Jóska, mielőtt megfagy nekünk a piczába. Szavainak fogantja van, nagy futkározás támad Sz. József intézetvezetővel és kedves feleségével az élen, de megfogható eredménye nincs.

A kastélykert üres, a kiserdő üres, a szabadtéri árnyékszékek a levilágításig menően üresek, a nyolcadikosok riadólánca lógó orral tér vissza, „mint a kujbisevi elefánt”, hogy Sz. Józsefné úttörő-csapatvezetőt idézzük, ki másnapra felhagy a viccelődéssel.

A rendőrség, sőt egyéb karhatalmi szervek bevonása sem hoz eredményt, az eltűnés, nyilvános természetből kifolyólag, nem tagadható le, testet viszont, élőt vagy holtat, se a környező lápos réteken, se a Ripa-patak medrében nem találunk. A rend kedvéért elviszik a templomkertben révülten imádkozó, s az aktív együttműködést zavarában megtagadó plébánost, akaratlanul hozzájárulva majdani boldoggá avatásához.

Ami az úttörőkarácsony további műsorát illeti, a várva várt szavalókórus, valamint a hagyományos zsákbanfutas elmaradt, a gyermekeket a helyszínelés idejére hálókörletükbe irányították. Kihallgatásuk eredményt nem hozott, azzal a teljes nevelői testület lecserélése után föl is hagytak, az élet a maga rögzös útján ment tovább a fejlődés irányába.

J. Tibike egyike volt a nevelőotthon igen megbecsült kis lakóinak, bár korához képest sokat tartózkodott a jól felszerelt gyengélkedőn. Mint hétéves kora óta mindig, vastag, kötött sapkát viselt, melyet ezüstpapírral díszítettek fel az ünnepi alkalomra. Sajnos, leltári tárgy és bűnjel léte a mondott gyermekkel együtt tűnt el a hókopasz, alkonyi dombok fölött.

Úgy szállt a szépen gyarapodó nagyközség egén, mint egy propán-bután gázpalack méretű, álló alakú hegesztő, ahogy az egyetlen szemtanú fogalmazott. De nem is szállás volt az, inkább nyílegyenes tovahaladás, igen, ez a helyes kifejezés, tisztelt bíróság, J. Tibor dél-délkeleti irányban tovahaladott. S csak a horizonton oltotta le a kis apparátját.

Rétes G. Lajos tanút a bíróság megbízhatatlannak minősítette, s bár el nem ítélték, élete végéig rendőri felügyelet alatt állt, hisz mégiscsak az ő ködös révén került fel Tömpemizsér az imperialista ufó-turizmus nemzetközi térképére.

Az eltűnt gyermekkel illető vallomásának megvolt a súlyos előzménye. Advent első napjának kora estéjén, mikor kizárólag gyufát állt szándékában vásárolnia, s ennek végeztével a Pötyi (a volt Malinovszkij) presszó ivójából mit sem sejtve kilépett, egy élő angyalt látott az ő tulajdonában álló „Toldi” kerékpárra fölpattanni, s a biztonsági lánc dacára avval elkerekezni.

Akkor te is az ukrán tojáslikőrből ittál, Lali, bóloga-

tott a Feri rendőr, mikor aláíratta a jegyzőkönyvet. Ha angyal, hát angyal, a bicikli se úgy nem lesz meg, se így.

Nem arról van szó, hogy tojáslikőr vagy nem, felelte Rétes G. Lajos, és kérte pótlólag jegyzőkönyvbe venni, hogy a fehér, fűtött kezeslábasra mérget venni is hajlandó.

Az említett tojáslikőr olyan értelemben valóság volt, hogy egy éjszaka leforgása alatt elfogyott, és ami elfogy, az valóság. Hogy a tartálykocsit mozdony húzta-e vagy másvalami, nem tudni, mindenesetre éjfél magasságában behaladt az állomásra, aztán a zöldhajnallal kihaladt. Eközben marmonkannák érkeztek, a vizsgálat eredménye szerint gazdáik nélkül, majd a kilötyögésig menően teli állapotban távoztak.

De nem erről volt szó, hogy mi történt avagy sem.

Két évvel a vázolt, valóban nem mindennapi esemény előtt az elsőrendű vádlott, Sz. József nevelőotthon-igazgató fedezte fel J. Tibor átlagostól eltérő jellegzetességeit, az orcájáról, származása dacára, el nem múló angyali mosolyt, a filigrán lapockák alól hetek alatt kisarjadó, hattyúénál nagyobb szárnyakat, valamint a súlyos, már-már leszíjazásig menő viszketést a fején, amit valami különös betegség, rüh, ótvar vagy kozmó okozott. Hogy pontosan melyik, immár megállapíthatatlan, orvos a szóban forgó fejbőrt nem látta, s nagy valószínűséggel nem is látja többé. Ahová

J. Tibike eltávozott, ott nincs bőrgyógyászati szakrendelés.

A fejbetegség kétes gyümölcsét, az M. Magdolna, negyedrendű vádlott által kifésült, nevezzük így, *koszmót* az intézetvezető véletlenül pillantotta, sőt tapintotta meg. Álla leesett, lélegzete elállt majd fölgyorsult, gondolatai a nevelőotthon jövője körül sebesen forogtak. A gondozónő ingerült kiküldése után a sárgás morzsalékot borítékba gyűjtötte, s avval a megyeszékhelyre haladéktalanul beautózott.

Képtelen gyanúját a másodrendű vádlott, D. Imre volt ékszerész, ismert orgazda hamar megerősítette, midőn szó nélkül megvásárolta a két diónyi tizennégy karátos tört aranyat, mi által Sz. Józsefet a hűtlen kezelés lejtőjén elindította.

Nevezett Sz. József a nevelőotthonba visszatérve, amatőr ornitológus lévén, tövig visszametszette J. Tibike szárnyait, s az egyik betegszobába, saját hatáskörben befektette. A tanuló fejére leukoplaszttal úgynevezett „jumbó” sapkát erősített, melynek inspiratív melegében egy hét, tíz nap alatt gyűlt össze a borítékra való mennyiség. A szárnyakat folytatólagosan, havonta volt tanácsos megstuccolnia, noha szökési kísérletről egyik kihallgatottnak sem volt tudomása.

Mivel effektív leszíjazást nem látott senki, a testi kényszer, a molesztálás, valamint a személyes szabadság megsértése vádpontokat a bíróság ejtette. Ezenköz-

ben bebizonyosodott, hogy Sz. József J. Tibikével kifejezetten jó, ahogy az elsőrendű vádlott fogalmazott, már-már apukális viszonyt ápolt, neki egy alkalommal piros színű dobót vásárolt, verővel, zöld hevederrel, mely a tárgyaláson bemutatást is nyert.

H. Béla plébános, harmadrendű vádlott, saját bevallása szerint az elrepült gyermekkel többször találkozott, szárnyait Sz. József beleegyezésével, teológiai szempontból megtekintette. A főoltár folyamatban lévő aranyozása, a részletre vásárolt Lada gépkocsi, valamint J. Tibike tünet-együttese között összefüggés nem volt bizonyítható. A vélelmezés pedig alig jobb, mint a rémhír.

Sz. József az utolsó szó jogán előadta, hogy nem annyira a szerinte is fennálló klerikális befolyás hatására, mint az ünnepség fényét emelendő határozta el, hogy, a november végi rendes szárnymetszést elhalasztva, J. Tibikét Tömpemizsér Fasizmus Alóli Felszabadulásának 25. Évfordulója tiszteletére a fenyőfaünnepen egy Sz. Józsefné által varrt szovjet katonai egyenruhácskában körberepteti.

Maga is mélyen meglepődött a gyermek fatális hátlatlanságán, minek következtében nem száz százalékgig érzi bűnösnek magát, noha a hűtlen kezelést, a bizonylati fegyelem megsértését, továbbá a báltermi ablak kinyitójának sérelmére, hirtelen felindulásból elkövetett súlyos testi sértést elismeri.

Egy rövid, alulvilágított, szuper nyolcas álomban ennyi volt megtudható J. Tibikéről, a többi legenda, ráfogás, mende-monda. Karácsony táján amúgy is minden angyalnak tűnik, ami röpül, minden fenyőfának, ami zöld és szúr, és minden szeretetnek, ami nem lobogó gyűlölet. Márpedig J. Tibikét rövid földi életében egy darab embertársunk, Sz. József intézetvezető bizonyosan szerette, s egy ember nem is olyan kevés.